

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER
Spesialenheten for politisaker
Sjefen for Spesialenheten
Post: Postboks 93, 2301 HAMAR
Tel: 62556100 Faks: 62556102
E-post: post@spesialenheten.no

PÅTALEVEDTAK

SAK NR 14653275 865/18-123

POLITIBETJENT A, OSLO POLITIDISTRIKT – UFORSIKTIG OMGANG MED SKYTEVÅPEN 6. DESEMBER 2018

Anmeldelsen

Oslo politidistrikt har i påtegnig 7. desember 2018 oversendt sak der det er mistanke om at politibetjent A har utvist uforsiktig omgang med skytevåpen. A avfyrte et skudd med sitt tjenestevåpen da hun siktet mot en dør i den gamle arresten på politihuset på X og trakk av. Skuddet gikk gjennom døren, fortsatte over utkjøringen fra garasjen til Ygata og traff vinduskarmen til kontor 1029 på nordsiden av politihuset.

Vedlagt oversendelsen fra Oslo politidistrikt fulgte anmeldelse skrevet av politibetjent B med beskrivelse av hendelsesforløpet og åstedsundersøkelser, og illustrasjonsmappe fra åstedet utarbeidet av politibetjent C. Beslaglagt tomhylse og patron fulgte også med saken.

Spesialenhetens etterforskning

Fra Oslo politidistrikt har Spesialenheten innhentet spesialinstruks av 6. juni 2008 om oppbevaring og kontroll av våpen og Politidirektoratets prosedyrer for politiets håndtering av tjenestevåpen av 30. oktober 2015.

Spesialenheten har vært i kontakt med politibetjent C og politiinspektør D for utfyllende opplysninger om åstedet.

E er avhørt som vitne. E er sivilt ansatt ved Oslo politidistrikt og har tilgang til kontor 1029. Spesialenheten har også vært i kontakt med F og G, som også har tilgang til kontoret. Politibetjent A er avhørt som mistenkt.

Nærmere om sakens faktum

Politibetjent A er ansatt på patruljeseksjonen i Oslo politidistrikt, men hospiterte på tidspunktet for hendelsen ved kriminalvakten. Hun har opplyst at hun har vært godkjent for bruk av begge våpen (pistol og MP5) siden hun gikk ut av Politihøgskolen våren 2016, og at hun gjennomførte siste re-godkjenning ca. ett år forut for hendelsen. Hun gjennomførte ny re-godkjenning like etter.

Torsdag 6. desember 2018 møtte politibetjent A på jobb i 07-tiden. Hun skulle til skytebanen på Løvenskiold, og hentet derfor ut sitt personlige tjenestevåpen, en Heckler & Koch PL30L pistol, og to magasin ladet med 9x19 mm shortstop ammunisjon. Våpenet og ammunisjonen lå i hennes skap på våpenrommet i første etasje i grønn sone. Etter å ha hentet ut våpenet, gjennomførte hun en funksjonstest av våpenet, og sjekket at våpenet var tomt. Hun satte deretter et magasin i våpenet. Det andre magasinet plasserte

hun i beltet.

A gikk deretter ut til utstyrsgarderobene i den gamle arresten for å hente ut tungvest og hjelm fra sitt garderobeskap. Før hun tok ut utstyret, bestemte hun seg for å tørrtrene med våpenet. Hun var helt sikker på at våpenet var tomt, men forklarte at det "bevisst eller ubevisst ligger litt latent å tenke sikker retning". Av den grunn valgte hun å peke våpenet mot en ståldør ved garderobeskapene. Hun tok ladegrep og trakk av, og det gikk av et skudd. Skuddet gikk gjennom døren. Døren vender ut mot rampen hvor polititjenestebiler kjører ut fra politihuset.

Politibetjent A har opplyst at hun var alene da skuddet ble avfyrt. Etter at skuddet gikk av, hylstret hun umiddelbart våpenet og gikk ut for å sjekke om noen var truffet eller skadet. Hun varslet deretter kollega H, som befant seg i en garderobe lenger inn i lokalet, i motsatt retning av der skuddet gikk. Deretter varslet hun politiførstebetjent J, som er patruljeavsnittsleder ved [REDACTED], som igjen meldte fra om hendelsen til operasjonssentralen. Operasjonsleder varslet vaktleder ved Kriminalvakten, og politibetjent B og politibetjent C møtte så politiførstebetjent J i gamle arresten og utførte undersøkelser av åstedet.

Politibetjent A har til Spesialenheten presisert at dette var første gang hun tørrtrente på denne måten. Ved alle andre tilfeller har hun en "rødpinne"/sikkerhetspinne i våpenet slik at det ikke er mulig å avfyre skudd. Hun var imidlertid helt sikker på at våpenet var tomt, noe som var en menneskelig svikt fra hennes side.

A har opplyst at hun er kjent med Politidirektoratets prosedyre om egentrening som innebærer at våpen skal tømmes etter gjeldende prosedyrer, at det skal sitte kammerlås i våpenet, at det skal være to personer til stede og skje på egnet område. Det er imidlertid ifølge A "litt kultur" for å tørrtrene på områder som ikke er godt egnet. På spørsmål om områder tilrettelagt for tørrtrening i nærhet av gamle arresten, visste A kun om varmegarasjen, som ligger i etasjen under gamle arresten. A var ukjent med at det i henhold til Oslo politidistrikts spesialinstruks for oppbevaring og kontroll av våpen pkt. 2 fremgår at det er tilrettelagt for tørrtrening i en av de gamle cellene i sentralarresten.

Når det gjaldt de fire sikkerhetsreglene, viste politibetjent A til at det ikke var andre personer i nærheten og at hun pekte i sikker retning, mot en ståldør hun oppfattet som meget solid og som hun visste ikke var i bruk. Hun visste også at det kun er polititjenestebiler som kjører forbi døren. Hun ble overrasket over at kulen gikk gjennom døren. Hun trodde ikke det kunne skje med shortstop-ammunisjon. A ønsket i avhør ikke å ta stilling til spørsmål om straffeskyld.

Åstedsundersøkelser

Med bakgrunn i opplysninger i anmeldelsen og illustrasjonsmappen mottatt fra Oslo politidistrikt, legger Spesialenheten til grunn at politibetjent A stod 4,2 meter fra døren da hun avfyrte skuddet. Brann døren er 5,5 cm tykk og består av en tynn stålplate på innside og ytterside med isolasjon i midten. Prosjektilet gikk gjennom døren omtrent i senter dør, 1,3 meter fra gulvet. Prosjektilet gikk ut og over nedkjøringen fra garasjen på arrestplanet til utkjøringsporten til Ygata. Utkjøringsveien heller nedover. Avstanden fra skuddbanen med utgangspunkt i hullet i døren og ned til bakken var 1,78 meter. Prosjektilet traff deretter nede på høyre vinduskarm tilhørende kontor 1029 i første etasje (andre etasje sett fra bakkeplan) på nordsiden av politihuset. Karmen er av metall. Avstanden mellom brann dørens ytterside og vinduskarmen er målt til 10,9 meter. Størrelsen på treffpunktet i vinduskarmen er 2x3 cm.

Tomhylsen lå ca. 3,6 meter fra brann døren, mens prosjektilet ble funnet nedenfor vinduskarmen på bakkeplan ca. tre meter ut fra veggen.

Det er opplyst at brann døren er en rømningsvei som ikke brukes til inn- eller utpasseringer. Det er ikke mulig å åpne døren fra utsiden.

Oslo politidistrikt har opplyst at porten ut fra arrestplanet åpnes automatisk når et kjøretøy nærmer seg. Det finnes ikke elektroniske registreringer av passeringer. Sikkerhetskameraer filmer kjøreportene. Opptak ble ikke sikret etter hendelsen, og lagringstiden er 7 dager. Opptak er slettet.

Vitneavhør mv.

Kontor 1029 benyttes av sivilt ansatte i Oslo politidistrikt. E, F og G har alle tilgang til kontoret. F har til Spesialenheten opplyst at hun kom på arbeid kl. 08.00 denne dagen. G har opplyst at hun registrerte seg inn på jobb kl. 07.24, og for øvrig at kontoret står ulåst utenfor ordinær arbeidstid.

E har opplyst at han ikke var på jobb den aktuelle dagen. For øvrig opplyste E at han i samtale med andre ansatte har fått kjennskap til at det skal ha hengt skyteskiver på flere av ståldørene i gamle arresten som vender ut mot kontorene til de ansatte på politihuset. Han fant deretter selv en "halvfigur" – en skyteskive fra brysthøyde og opp til hodehøyde – på en helt lik ståldør som var truffet av vådeskuddet i desember. Denne døren vender ut mot presserommet på politihuset. E varslet verneombudet om det han hadde oppdaget, og verneombudet sa han straks skulle fjerne skyteskiven og varsle om forholdet til ledelsen.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker skal etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten, jf. påtaleinstruksen § 34-1.

Saken er vurdert etter straffeloven § 188, som setter straff for den som blant annet bruker, behandler eller oppbevarer skytevåpen på en uforsiktig måte som er egnet til å volde fare for andres liv eller helse. Det kreves ikke at handlingen faktisk har voldt fare. Det er tilstrekkelig at adferden objektivt sett var egnet til dette. Fare for lovovertrederens eget liv eller helse og materielle skader, rammes ikke av bestemmelsen.

Skyldkravet er forsett med hensyn til at man har med et skytevåpen å gjøre. Skyldkravet er imidlertid blandet, da det er tilstrekkelig med uaktsomhet i forhold til at adferden skjer på "uforsiktig måte" slik at den er "egnet til å volde fare for andres liv eller helse".

Spesialenheten finner det klart at politibetjent A opptrådte uaktsomt da hun avfyrte et skudd med sin Heckler & Koch PL30L pistol inne i gangen i gamle arresten på politihuset på X. Å avfyre et utilsiktet skarpt skudd vil under de fleste omstendigheter måtte anses uaktsomt, og As opptreden var i strid med flere av politiets fire "Grunnleggende sikkerhetsregler" for behandling av våpen;

- Alle våpen er alltid ladd!
- Hold finger borte fra avtrekkeren til siktene er på målet!
- Ikke sikt på noe/noen du ikke er villig til å beskytte!
- Vær sikker på ditt mål og hva som er bak!

På grunn av den betydelige skaderisikoen som håndtering av våpen medfører, må en tjenesteperson alltid være nøye med å behandle et våpen som ladd. Etter å ha utført funksjonstest og forsikret seg om at våpenet var uladd, satte imidlertid A i et magasin og gjorde kort tid etter et nytt avtrekk, uten først å forsikre seg om at våpenet fremdeles var uladd. Det var heller ikke tilrettelagt for å "tørrtrene" med skytevåpen på stedet hvor A foretok avtrekket, og hun gjorde ingen undersøkelser med hensyn til egenskapene til døren hun siktet på.

Prosjektilet gikk gjennom døren og over utkjørselen til garasjen i en slik høyde at et passerende kjøretøy ville ha blitt truffet. Det må videre, tidspunktet tatt i betraktning, anses å være tilfeldig at det ikke passerte en bil utenfor døren da skuddet gikk av. Prosjektilet stanset i vinduskarmen til kontor 1039 i bygget på den andre siden av utkjøringsrampen, hvor blant annet G har kontorplass. Hun kom på jobb kun få minutter etter at skuddet var avfyrt. Om skuddet hadde truffet et par cm til venstre, er det grunn til å anta at prosjektilet ville ha gått gjennom vinduet og inn på kontoret.

Spesialenheten har etter dette kommet til at de objektive og subjektive vilkår for straff etter straffeloven § 188 er oppfylt og at politibetjent A må ilegges et forelegg for overtredelsen.

Administrativ vurdering

Det har i forbindelse med saken fremkommet opplysninger om at det på politihuset på X er/har vært satt opp målskiver for tørrtrening på steder som ikke er tilrettelagt for dette. Saken anses egnet for administrativ gjennomgang.

Vedtak

A ilegges forelegg. Forelegget utarbeides på eget dokument.

Saken oversendes politimesteren i Oslo politidistrikt for administrativ vurdering, jf. påtaleinstruksen § 34-7 andre ledd.

A underrettes om vedtaket.

Kopi av vedtaket oversendes Politidirektoratet og advokat Z til orientering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 13. mai 2019